

SÅNGPARTIERN

i

KUNG CARLS JAGT.

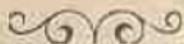
Romantisk Opera i tre akter

af

FREDRIK PACIUS.

Text af Z. TOPELIUS.

Uppförd å Kongl. Theatern i Stockholm den 1 December 1856

STOCKHOLM.

HÖRBERGSKA BOKTRYCKERIET

1856.

Personerne:

Utföres af:

Kung Carl XI, 16 år gammal (*talparti*). Fru Hedin.
 Enkedrott. Hedv. Eleonora, hans mor (*alt*). M:lle Fundin.
 Krister Horn, Konungens Guverör (*bas*). Hr Willman.
 Johan Gyllenstjerna, (*tenor*) (,, Lundbergh.
 Mårten Reutererantz, Stallmästare, (*bas*) (,, Walin.

Båda Konungens förtrogne.

Banér,		„ Hoffmann.
Wachtmeister,	{	„ Uddman.
Oxenstjerna,	{	„ Sandström.
Lewenhaupt,	{	„ Holmgren.
Jonathan Pehrson, skjälsvyt fr. Föglö (<i>tenor</i>)	Dahlgren.	
Leonora, Fiskarflicka (<i>sopran</i>).	M:lle Michal.	
En Fiskare.	Hr Svensson.	
Första Hofdamen (<i>sopran</i>).	M:lle André.	
Andra Hofdamen (<i>alt</i>).	Frn Strandberg,	
Första Bondflickan.	M:lle Wigström.	
Andra Bondflickan (<i>alt</i>).	„ Säfström.	
En Fiskargumma.	„ Malmström.	
En Krämare.	Hr Westerberg.	
En Krögare.	„ Adler.	
En Kantelesångerska.	M:lle Röske.	
Första Marktschreiaren.	„ Norrby.	
Andra Marktschreiaren.	„ Jolin.	

Hofvets Herrar och Damer. Landfolk.

*Händelsen föregår på Åland i nejden af Rasteholms
slott i början af September år 1674.*

FÖRSTA AKTEN.

Fri plats i skogen. I fonden uppslagna tält, bland hvilka de kungliga utmärkes genom en blågul fana. är och der mellan trädnen grupper af hovet i jägardrägt; somliga kasta boll, andra hvila i gräset.

N:o 1. Jägarkör.

Halloh, i den villande gröna mark,
 Halloh, i den doftande sköna park
 Som en monark
 Går jägaren stark
 Sin raska gång
 Med klang och sång
 Och fruktar för ingen fara.
 Halloh, öfver gungande tuvans bådd,
 Halloh, öfver ljungen i mossa klädd
 Vid källans brädd
 Flyr elgen rädd
 Och snabb och vig
 Att dölja sig
 För ilande ryttarskara.
 I spetsen för oss rider Sverges kung;
 Kung Carl är tapper, kung Carl är ung.
 Så sjung!
 Så sjung under himlens fria blå
 Till kungens åra ett gladt halloh,
 Halloh!

N:o 2. Dryckesvisa.

Drick! njut! älska och dröm!
 Lyckan hon flyr med stunden.
 Drick! njut! bågaren tön!
 Tänk på din mö så om!
 Lifvet är kort och döden är lång;
 Jaga vi fritt med klang och sång;
 Drick! njut! älska och dröm!
 Lyckan hon flyr med stunden.

Drick! sjung! Drufvan i dag
 Blöde för kung och flicka.
 Drick! sjung i jublaude lag!
 Härdnäst blöder du och jag.
 Jaga vi fritt, så jaga vi båst,
 Här är den kung, som dricker mest.
 Drick! sjung! Drufvan i dag
 Blöde för kung och flicka.

Drick! njut! Lif eller död
 Tön i en enda droppe!
 Drick! sjung! Lust eller nød
 Göm uti drufvans glöd!
 Jaga vi fritt, så jaga vi gladt,
 Dricka hvar dag och dricka hvar natt.
 Drick! njut! Lif eller död
 Tön i en enda droppe!

N:o 3. Duett.

Första Hofdamen.

Att gå på jagt
 Och stå på vakt
 I skogens fria friska trakt,
 Det kallar jag
 En herrlig dag,
 Det är det yppersta behag.
 Jag fångar gladt
 Med tusen spratt
 Den granna fjärlil med min hatt,
 Jag springer lätt
 Bland blommors ått,
 Der eko talar
 I berg och dalar,
 Der liten siska
 I grenen hviska
 Och ekorrn hoppar
 I löf och toppar

Andra Hofdamen.

Att jaga så
 Hvar dag — hå hå,
 Det kostar mycket, mycket på.
 En stackars mö
 Vill hellre dö,
 Än driftva kring båd' land och sjö.
 I skogens väld
 Bo bara troll.
 Som trampa på ens klädningssäll.
 Der lurar arg

En lervig varg,
Der brummar hjörnen,
Der flaxar örnen,
I alla stubbar
Bo tomtegubbar,
Och gastar snyfta
I hvarje klyfta . . .

Första Hofdamen.

En tapper flicka
Får icke klicka
Att troll och gastar i ögat blicka.

Andra Hofdamen.

En flitig flicka
Skall sy och sticka
Och ej sin fot uti skogen vracka.

Första Hofdamen.

Ack hur herrligt ändå
Att i skogen gå!

Andra Hofdamen.

Hur förfärligt ändå,
Att sig möda så!

Första Hofdamen.

Intet tvång,
Bara sång!
Inga moraler,
Inga kabaler!

Andra Hofdamen.

Löf och blad —
Ingen parad!

Saltomortaler,
Men inga baler!

Andra Hofdamen.

Man ofta sagt
Till oss: gen akt,
O flickor, gän ej ut på jagt!
I skogens snår
I edra spår
Den vilde jägarn osedd går.

Första Hofdamen.

Men ej med lod
Och krut och blod
Vi flickor te vårt hjeltemod;
Det är vår lott
Att sigta smått
På fjärlar och på hjertan brott.

Båda.

Och frisk och sväl
Är skogens sal,
Och herrlig är den gröna dal,
Och lätt och gladt
Med glädigt spratt
Vi jaga, jaga dag och natt.

*N:o 4. Quintett.**Wachtmeister.*

Jag marsk! Det vor' ej galet.
Mig passar just det valet.
Jag då ej kom i qvalet,
Armén att föra an.

Mot Danskar och mot Ryssar
 Jag öfver vågen kryssar,
 Och midt bland svärdens kyssar
 Jag slåss till sista man.

Gyllenstjerna m. fl.

Du marsk! Förbannat galet.
 Dig passar ej det valet.
 Du säkert kom i qvalet,
 Armén att föra an.
 Mot Danskar och mot Ryssar
 Du bland buteljer kryssar,
 Och för ethundra kyssar
 Du säljer sista man.

N:o 5. Aria.

Drottningen.

Vet ni, Gref Horn, hur modershjertat klappar,
 När vid en afgrund hennes älskling står!
 När allt sitt mod vid denna syn hon tappar,
 Vet ni, Gref Horn, hur qvinnans hjerta slår!
 Palatset, kojan, tiggarn, herrskarinnan
 Af samma Gud har samma hjerta fått;
 Ej drottningen finns mer — qvar står blott qvinnan,
 Och mins sin höghet ej — sin kärek blott.

Hvar är min son, min älskade, min enda!
 Har långt från mig en fara honom mött?
 I denna nejd, den enstiga, ej kända
 Har någon ofärd all min fröjd förödt?
 O tag mitt rike, tag min gyllne krona,
 Tag all min höghet, trampa den ned hån,

Låt fattig mig i kojan dö — men skona
 Min älskling blott! Skänk mig igen min son!

Ack se min fruktan! Se mitt qual
 Se modershjertat har ej val!
 Skänk mig min son! Min son är ung!
 Min fröjd är arm, min sorg är tung!
 Skänk mig min kung! Mitt rikes kung! Mitt hjertas
 kung!

N:o 6. Qvintett och Kör.

Reutercrantz.

Hvad oerhördt, hvad dristigt brott!

Drottningen.

Olycklige, hvad säger ni! Min son?

Horn.

Hvad . . . kungen? Store Gud!

Kören.

Jag bålvar. Ofärd bringar han.

Reutercrantz.

God vare tack, ej skadad kungen är.

Drottningen.

Jag andas åter.

Kören.

Ej skadad är han, Gudlief!

Drottningen.

Till döds ni skrämdé mig.

Horn.

Så säg, ni olycksbud, hvad har då hänt?

Reutercrantz.

Hans majestät och jag, vi hela dagen jagat ha en elg, den skönaste i Ålands hela skog. I sträckgalopp kom kungen sist till randen af ett brådjup . . .

Kören.

Ve, hvad säger han?

Reutercrantz.

Der kunde elgen icke mera fly. Vi stadtade; hans majestät geværet tog och lade an. I samma ögonblick small mellan björkarna ett skott . . .

Drottningen.

Mot kungen! Ha, förråderi!

Kören.

Kan sådant missdåd tros?

Reutercrantz.

Om emot kungen, jag ej vet. Alltnog att träffad låg den sköna elgen i sitt blod. Men den förvägne skytten undkom oss.

Quintett och Kör.

Hvad lyckligt öde!
Fritt elgen blöde!
Blott ej man döde
På Ålands ljung
Vårt hopp, vår kung

Reutercrantz.

Nej ve den bof i förväg gått
Att fälla elg for kungeus skott!

Hans bälte jag vid stranden sahn;
Sitt brott med lifvet bötar han.

Quintett och Kör.

Så grymma lagar
Från fordna dagar
Man blott beklagar.
Hvad faslig lott
För ringa brott!

Reutercrantz.

Mau sände strax till fogden båd,
Att spana ut det lömska dåd.
Den store Gustafs lag skall stå,
Att Elgars skytt man hänga må.

Quintett och Kör.

Nåd för den arme!
Man sig ej harme,
Men mildt förbarme,
Att lagens lopp
Ej fylles upp!

Reutercrantz.

Man högt sig harme,
Ej sig förbarme!
Den syndarn arme
Må hängas upp
I första topp.

Qrintett och Kör.

Hvad lyckligt öde etc.

N:o 7. Målskjutningskör.*Kören.*

Kom lät oss fresta
Kulan den bästa,
Kom lät oss fästa,
Fjerran ett mål.

Den som ej sigta
Kan och ej rikta,
Han skall få plikta
Med kungens skål.

Kvister Horn.

Än man födröje
Ursinnigt näje!
H vem kan med löje
Här ge akt?

Kören.

Nej man ej födröje
Ett sådant herrligt näje!
Jag knappast mer för löje
Kan derpå gifva akt.

Reutercrantz.

Hans majestät har skottet först.

Drottningen.

Dig akta,
Min Carl, och med geväret umgås sakta!

Horn.

Männ bössan rätt och lagom laddad är?

Kungen.

Att sist, ej först att skjuta, jag begär.

Kören.

Gif akt! Gif akt! (skott)
Bom! bom! bom! Om man jagar
Så säkert alla dagar,

Jag elgarna beklagar
Vid sådan kunglig jagt.

Horn.

När så man jagar
Här alla dagar,
Ej mig behagar
Kungens jagt.

Jägare.

Lustigt man jagar,
Nätter och dagar,
Kring fält och hagar
Går kungens jagt.

Kören.

Skämtet förhöje
Ett sådant herrligt näje,
Man knappast mer för löje
Kan derpå gifva akt.

Kören.

Nu kungen, han
Skall lägga an.
All ångstan flyr,
Ej krut han skyr,
Men raskt ge fyr: (skott)
Träff!

Kören.

Lefve kung Carl,
Kung Carl, kung Carl!
Han träffat har

Sitt mål så snar.
 Och lefve kung Carl!
 Och lefve, och lefve, och lefve kung Carl!
(Konungen och Drottningen gå in i tältet.)
(Ridåen faller.)

ANDRA AKTEN.

Afton. Öppen plats vid stranden. I fonden hafset i sakta
 gungning och belyst af aftonrodnaden. På afstånd till
 venster Kastelholms ruiner och slottsvaktarens boning. Till
 höger nära stranden klippor; närmare förgrundens en fiskar-
 stuga; utanför den hänga nät.

N:o 8. Ballad.

Leonora.

Och havets unga tärna, hon gick en kväll så varm
 Till Ålands strand att bada sin svanehvita barm
 Med blommor i hågen.
 Och skogen var så herrlig och stranden var så grön,
 Och alla vackra stjernor de skeno klart i sjön,
 Och sången den för öfver vågen.
 Och havets unga tärna, hon tänkte i sitt sinn:
 Aek hade jag en vän, som jag kunde kalla min,
 Med blommor i hågen:
 Och alla klara stjernor och alla perlors glans
 Och mitt palats af silfver och guld det blefve hans.
 Och sången den för öfver vågen.

Och båst som sången klang öfver sjö och vik och land,
 Kom skogens unge konung alltner till Ålands strand
 Med blommor i hågen.

"Du skönaste bland tärnor, säg vill du bli min brud?
 Jag ger dig bergens skatter och ångens blomsterskrud."
 Och sången den for öfver vågen.

Och havets unga tärna, hon log så ömt och godt:
 Hvad skall jag, herre konung, med dina berg och slott
 Med blommor i hågen?

Ditt slott är gröna skogen, och mitt är böljan blå,
 Och fast vi evigt ålska, vi evigt skilda gå.
 Och sången den for öfver vågen.

N:o 9. Duett.

Leonora.

Kom du min gosse, kom, o kom,
 Från denna strand att vända om!
 Här lurar döden på din stig;
 Fly, om du älskar mig!

Jonathan.

Sörj ej, min vackra flicka du,
 Fri står jag här hos dig annu.
 Stark är min arm och fast mitt mod,
 Och säkert är mitt lod.

Leonora.

De komma, komma många,
 Dig gripa och dig fånga . . .

Jonathan.

Hulda, lugna dig!

Leonora.

De skola fängsla, binda,
I bojor hårdt dig linda . . .

Jonathan.

Mer ej ängsla dig!

Leonora.

Ack om du dör, skall jag så ensam vara.
All fröjd och frid med dig sin kos de fara.

Jonathan.

Sörj icke mer! Med dig jag flyr, du ömma,
Att på en fjerran strand vår kärlek gömma.

Jonathan och Leonora.

Jag har en vän, en vän så huld,
Så trogen som det klara guld.

Den vänuen vill jag hålla kär,

Den vännen { ban } { hon } står här.

Den vännen är mitt hopp, min tro,
Den vännen är min lefnads ro,
Den vännen är min tröst och frid
I lifvets heta strid.

Jag ingen ann' mitt hjerta ger,
Och ingen kan oss skilja mer,
Och hans jag är } i lust och nöd.
Jag hennes är } Jag hennes är
Allit uti lif och död.

sade lemninjar efter en förfallen mur. Mörker, stundom upplyst af blixtar. Ett oväder har med häftighet brutit löst och tilltager under sammansvärjningen allt mer.

N:o 10. Melodram och Sextett.*Gyllenstjerna.*

Hitåt, kamrater! Stället det är här.
Ovädret tilltar . . . himlen störtar neder
På våra husvuden . . .

Banér.

Vi trotsa den!

Gyllenstjerna.

Ve den som yppar hvad vi här besluta!
Finns en förrädare bland oss, välan,
Så svärjen att vår hämd skall honom drabba!

De sammansvurne.

Det svärja vi!

Gyllenstjerna.

Må blixten Ijunga ned
Uppå vår hjessa, må de gamla murar
Med brak instörta öfver oss, om någon
Ostraffad röjer oss!

De sammansvurne.

Det svärja vi!

Banér.

Och må vi dela Sverige oss emellan.
Ve den som rycker sig en lejonpart!
Hans blod skall flyta.

De sammansvurne.

Ja, det svarja vi!

(Häremellan följa talpartier.)

Gyllenstjerna.

Jag manar er,
J gamle drinkare, som dessa hvälf
I fordomtid med drufvans must ha'n fuktat;
Dig Kröpelin, du bälde riddersman,
Och dina män jag dricker till. Vålan:
Lefve skuggorna!

Leonora (bakom muren, upprepar:)

Lefve skuggorna!

Gyllenstjerna.

H vem svarade?

Banér.

Det kom en röst ur jorden.

Gyllenstjerna.

Nå vid mitt svärd, ett sådant svar på tal
Jag väntat knappt af gamla Kastelholm,
Säg mig, du eko, som i murn dig gömmer,
Är du en vålnad af en muuvig fröken,
Som af sig sjelf blott åger qvar sitt prat?
I borgen går en sköu prinseissa än,
Att söka sin i striden fallne vän,
Och muntert vore det att här bland trollen
Af hennes klädning se den hvita fällen.

Banér.

Der var hon . . . der!

Oxenstjerna.

Jag nyss såg henne här.

Wachtmeister.

Ve oss, vårt onda samvete det är.

Quartett.

Ve, jag förskräckes,
Grafven uppväckes,
Skynt af en skepnad
Slår mig med häpnad.

Leonora.

Se, de förskräckas.
Grafvarna väckas,
Skynt af en skepnad
Slår dem med häpnad.

Gyllenstjerna.

Bröder, hur lustigt här
Fyller hvad jag begär!
Kärlek och drufvors glöd
Väcka en död.

Quartetten.

Gudaförsmådare! Falske förrädare!

Leonora.

Gyllenstjerna.
Är jag en hädare!
Fritt, får gå!

Quartetten.

Kom låt oss ila! Ja, jag vill ila.

Leonora.

Gyllenstjerna.
Ej må vi hvila,
Fegt här stå.

Quartetten och Gyllenstjerna.

Så skyndom oss, så skyndom till vårt värf;

Leonora.

Vårt värf!

Quartetten och Gyllenstjerna.

Det fröjd må bringa, bringa oss fördert.

Leonora.

Fördert!

Quartetten och Gyllenstjerna.

Må prakt emot oss smila eller nød;

Leonora.

Ja nød!

Quartetten och Gyllenstjerna.

Til makt vi ila, ila, eller död.

Leonora.

Ja död!

N:o 11. Aria.

Leonora (ensam) Ovädret astager. Månan lyser öfver ruinerna).

O du den sifverklara månans strimma,
Som ensam lugn i lifvets stormar ler,
Som från din höjd i tysta nattens timma
Odödligt såll på jordens sorger ser,
Gjut klarhet i den mörka orons dimma,
Gjut tröst i Leonoras bjerta ner!

Stod vid dessa murar

I fordomtid

En öfvergivnen flicka

I nattens strid.

Har, som jag, hon älskat
Och darrat så,

Låt hennes ande vakna
Ur grafven då,

Att stå vid min sida
Att bäfva och strida

Att kämpa och lida . . .

I skuggor från fordom

Med svärd i hand!

Stå opp och rädden
Ert fosterland!

Stå opp! Dra'n ut
De rostade svärd

Ur multoade slidor,
Att krossa förrådarne,

Hådarne, smådarne . . .
Med skräck dem följa

Med blygd dem börlja
Med blod dem skölja . . .

O höga makt, som bjuder stormen tiga
Och tämjer havets skumbetäckta våg
Och bjuder morgonrodnans stråle stiga
Ur nattens flor, som nyss kring jorden låg,
O, skydda du min kung för svekets liga!
Gjut kraft och mod i svaga flickans håg!

(ilar bort.)

N:o 12. Storm-aria med Kör.

Jonathan.

Den kallar jag en usel man,
 Som ej sitt segel sköta kan,
 Som rädd och blek på stranden står,
 När stormen öfver havvet går.
 Må flickan sitta ung och säll
 Och plocka ros i sommarqväll,
 Till havvet längtar Sjömans håg,
 Hans hem det är den fria våg.

Kör af Fiskare.

Den kallar jag en usel man etc.

Jonathan.

Raskt i din båt, skjut ut, låt gå!
 Dick bidevind, skot an, pass på!
 Vindarna susa,
 Brusa, brusa,
 Seglena lefva,
 Refva, refva!
 Refva åt fanders inte! Stopp! Skot an!
 Tar hon in vatten? Hurra, ös hvor man!
 Babord med rodret! Loff! låt gå!
 Dick bidevind, skot an, pass på!
 Den kallar jag en usel man,
 Som ej sitt segel sköta kan.

Kören.

Babord med rodret etc.

Jonathan.

Hell dig, du fria bottenhaf,
 Du Östersjö, mitt hem, min graf!
 Hell dig, du vida Finska vik,
 På segel och på segrars rik,
 Emellan er, lik fager mö,
 År Ålands glada, gröna ö,
 Och usel kallas här den man,
 Som ej sitt segel sköta kan.

Kören.

Och usel kallas här den man etc.

N:o 14. Finale.

Reutercrantz.

Hvad! Jonathan?

Jonathan.

Ja så jag heter. Jonathan från Föglö,

Reutercrantz.

Det är då du?

Kör af Fiskare.

Hvad säger han?

Jonathan.

Vasserra,
 Hvem skulle jag väl vara, om ej jag?

Reutercrantz.

I kungens namn jag arresterar dig.

Kören.

I kungens namn!

Jonathan.

Mig? Med hvad rått?

Reutercrantz.

Följ mig?

Du kungens elg har fällt, och utan nåd
Dig lifvet kosta skall ditt öfverdåd.

Jonathan.

Ve mig!

Kören.

Det får ej ske!

Tag dig till vara!

Vi dig försvara.

Reutercrantz

I kungens namn!

Kören.

Nej, nej, nej, det får ej ske,

Reutercrantz.

Ha, hvem trotsar mig?

Jag förkrossar dig.

Kom, ja, ja, det måste ske.

Jonathan.

Ack man vill rycka

Mig bort från min lycka,

Ej i min famn får min flicka jag trycka.

Kören.

Aldrig vi lemnas dig,

Döden man ämnar dig.

Nej, nej, nej, det får ej ske,

Reutercrantz.

Bäven för kungens harm,

Lagarnas tunga arm!

Kom, ja ja, det måste ske.

Jonathan.

Vindarna susa

Och vågorna brusa.

Aldrig mig hafvet mer förtjusar.

Kören.

Tillbaka!

Reutercrantz.

Tillbaka.

Jonathan.

Respekt för landets lag!

Mig villigt gifver jag.

Kören.

Men Jonathan . . . mins Leonora!

Jonathan.

Leonora! Ack att mer ej famna

Sin flicka, sin flicka i nöden!

Kören.

Skändliga öden.

Att lemnas i nöden

Raskaste sjöman, som dömes till döden!

Reutercrantz.

Er ej bemöden!

Fritt mig den brottslige följer till döden.

Kören.

Gif honom fri, o gif honom fri!

Jonathan.

Nej nej, mig villigt gifver jag.

Kören.

Vid vår åra
Vi svåra,
Skall du falla,
Skola alla
Ålands elgar blöda!

Reutercrantz.

Lagen krossar
Den som trotsar,
Ej mot lagen jagen!

Kören.

Må den krossa,
Vi den trotsa.
Vid vår åra
Vi svåra,
Skall du falla,
Skola alla
Ålands elgar blöda.

(Reutercrantz med Jonathan banar sig stridande väg
genom hopen. Landfolket rusar efter dem.)

(Ridån faller.)

TREDJE AKTEN.

Öppen plats vid havsstranden. Ute på redden rider för sitt an-
kare en festligt smyckad fregatt med den kungliga flaggan.
Längst ut sidorna rader af marknadssländ. Marknaden
är i full gång; landfolk, köpmän och fiskare utbjuda sina
varor, köpa och sälja.

N:o 42. Marknadskör.

Hej så lustigt bara,
Här är godt att vara,
Här är öfverflöd på alla saker rara,
Mynt i alla flickor,
Raska gossar, flickor;
Sådan marknad går ej af för svafvelstickor.
Låt oss sälja, välja och befalla,
Och tillika rika blifva alla.
Hej så lustigt bara,
Här är godt att vara,
Här är öfverflöd och ingen nöd.

En Åbokrämare.

Flickor små och drängar,
H vem af er har pengar?
H vem vill ha kattun till sina brudesängar?
Granna band och schalar,
Tobak för en daler,
Snus och krut och bly för den som väl betalar?

Kören.

Flickor små och drängar etc.
Hej hej hej, hej så lustigt bara etc.

En Fiskargumma.

Hvem vill köpa laxar,
Abbor, sik och braxar?
Aldrig såg bland fisk man så'na stora kaxar.
Ströming, jo jag tackar,
Tunnan väl jag packar.
Si så magra stjertar och så feta nackar.

Kören.

Hvem vill köpa laxar etc.

Första Marktschreiaren.

Hvem vill se min schture schlåp,
Mine schmucke tafler?
Kunger und printzesser — hå!
Fyrster und generaler!
Schlacht bei Lützen — guck, mein Sohu!
Cæsar und Anacreon
Und den torn i Babylön
Koster tausend thaler.

Titte! Stockholm, Helsingfors,
Wien, Paris und Riga,
Der ein man som hofver nörs,
Der ein gris mitt schtiga.
Se den schture hvalfisk här,
Jonas in hans mage är
Und die schwere kunst han lär
Schwere kunst — att tiga.

Andra Marktschreiaren.

Kommt mal her und se den Björn,
Ist ein ächt sinnländer!

Han kan flige som en öru,
Dantze utan ånde.
Nyss två oxer han åt opp,
Danzer åndå sin galopp
Hopp, du ludne kropp, hopp hopp!
Wie das geht behände.

Första Marktschreiaren.

Lieber Freund, wo komst du her?
S'ist ja eine Schande.

Andra Marktschreiaren.

Lieber Freund, ich bitte sehr,
Bin im Vaterlande.

Första Marktschreiaren.

Jach är Schwede.

Andra Marktschreiaren.

Jach är Finne.

Büda.

Ack wie schen zu leben
Im theurem Vaterlande!

En Krögare.

Kära mina gossar,
Se så solen blossar,
Nu så är det tid att ni på pungen lossar.
Här är öl som gäser,
Här är mjöd som fräser . . .
Vill ni lite bränvin ha, jag er ej snäser.

Kören.

Kära mina gossar etc.
Hej hej hej så lustigt bara etc.

N:o 15. Kuplett.

Första Bondflickan.

En kung, ja ser du Greta,
En kung, det skall du veta,
Han är — så sade mor —
Så hög som tall i skogen,
Så stark som häst för plogen
Och som ett berg så stor.

Han bär ett svärd vid sidan,
Så stort, att uti slidan
Båd du och jag kanstå.
Han kan som åskan dundra,
Och armar har han hundra
Och ögon hundratvå.

Han är så len om bullet
Han äter klara gullet
Och dricker bara vin.
Och, Greta, är man tvungen
Engång att kyssa kungen,
Då bär det rakt för . . . hin.

N:o 16. Danslek.

Kör af Landfolk.

Och viljen j veta, och viljen j förstå
Hur bonden han plöjer sin åker och sår?
Han sådde, han sådde, han sådde si så här,
Och sedan så hvilade han si så här.
Han stampade med foten, han klappade med hand,

Han svängde sig om, så glader var han,
Och sedan han valde sig en maka.

Och si hvad jag hafver uti min hand,
Och si hvad jag hafver att leda:
En så ungar tärna, så vacker och grann,
Det syns nog uppå hennes seder.
Jag håller henne kår,
Det vet hon så väl,
Jag törs inte säga huru vacker hon är.
Jag låter henne stå,
Jag låter henne gå
Till en annan gång.

Leonora.

Brottet näckas! Den unga kungen
Ej vet sin fara.
Jag här vill dröja, att brottet röja
Hur gladt de sjunga!

De Sammansvarne.

Rätt sakta och försiktig!
Vårt värf är vigtigt.

Gyllenstjerna (till Leonora).

Kom, sköna tärna,
Kom med mig!
Kom, kom, jag älskar dig!

(afsides) Nu bryter stormen lös
Nu låt oss gripa an.

Leonora.

Hvad kan han ärna?
O himmel rädda!
Förvägne! De kungen nu omgivna . . .

Bondgossar under dansen.

Och dessa svarta män,
Hvilka kunna de väl vara?

Kören.

Och si hvad Jag hafver uti min hand,
Och si hvad jag hafver att leda,
En sådan ung och blomstrande riddersman,
Det syns nog uppå hans seder.
Jag håller honom kär,
Det vet han så väl,
Jag törs intet säga huru vacker han är . . .

*Kungen (häftigt).**Förräderi!*

(*Kungen, omgiven af de sammansvurne gripes af dem och bortföres hastigt; Landfolket i förvirring. Marknaden och dansen afstadna.*)

Kören.

Hvad är å färde?
Månu det är allvar?
Månn det är skämt?

Gyllenstjerna.

(*för sig*) Nu är det tid att ge signal.

Leonora (fasthållande honom)

(*för sig*) Mig återstår ej annat val,
(*Högt*) Ett ord!

Gyllenstjerna

Fort, släpp mig, gå!

Leonora (halshög!)

Ett ord så godt som två!
Jag hela planen känner,
Fort, skynda, edra vänner
I stugan här förbida
Signal af er att strida.

Gyllenstjerna (tvekande).

Hvad säger du? De glömt . . . ?

Leonora.

Signaleu? Ja.

Gyllenstjerna.

Fördömdt!

(*Gyllenstjerna skyndar in i stugan till venster. Så snart han inkommit, slänger Leonora dörren och tillbommar den.*)

N:o 17. Sopransolo och Kör.*Leonora.*

Förrädarn fången är.
Hvi stân j rådlöst här?
Så vet, den man, som tvungen
Man förde bort, var kungen!

Kören.

Kungen! . . . Man tvungen
Från oss bortförde kungen?

Leonora.

Ej hvilen, Ålands män,
Förrn detta brott J hämnat!

Ea redlig man ej än
Sin kung i sticket lemnat.

Kören.

Nej, det ej hända får.

Leonora.

Så skynden i haus spår!

Kören.

Ja skyndom vår kung!
Att rädda och värna!
För honom vi gerna
Uppoffra vårt blod.
Båd' gammal och ung
Till vapen må ila,
Ej rasta, ej hvila
För sak som är god.

Leonora.

Till vapen!

Kören.

Till vapen!

Leonora.

Att hämna!

Kören.

Att hämna,
Att hämna vår kung,
Att rädda vår åra,
Vi hastा, vi svåra,
Den pligt är ej tung.

På slätternas ljung
Vi trotsa de djerfva,
Dem krossa, förderfva
Och hämna vår kung.

(*Landfolket skyndar ut.*)

N:o 18. Trio, Quartett och Kör.

Gyllenstjerna.

Dyrkade sköna flicka,
Född att med kärlek blicka,
Mer än hotande vapnet
Segra din blick förmår.

Leonora.

Kottra, min hök, och skicka
Smekande ord och qicka!
Dufvan ej dörren öppnar,
Hon din falskhet förstår.

Jonathan.

Himmel jag ser min flicka!
Goda makter mig skicka,
Förrän hotande vapnet
Skördar mitt lif.

Gyllenstjerna.

Hulda, lägg bort ditt vapen!

Leonora.

Nej, jag ej ger mitt vapen.

Gyllenstjerna.

Fräls mig ur fångenskapen!

Leonora.

Dröj uti fångenskapen!

Gyllenstjerna.

Evigt jag blir din fånge,
Sköna flicka, ändå!

Leonora.

Ja du skall bli min fånge
Granne junker, ändå.

Jonathan.

Hulda, jag ser dig åter,
Förrän du mig begråter.
Skall du min kärlek glömma,
När jag ifrån dig går?

Gyllenstjerna.

Ack var mig huld!
Jag ger dig guld . . .

Leonora.

Du ger mig guld! . . . haha!

Jonathan.

Ack var mig huld
För kärleks skull!

Gyllenstjerna.

Ack fräls mitt lif
Och drottning blif!

Leonora.

Jag drottning bli! . . . haha!

Jonathan.

O himmel, hvilka öden!
Jag föres bort till döden,
Och hon, som jag har älskat,
Mig glömmer för en ann'.

Gyllenstjerna.

Dyrkade sköna flicka etc. | Knuttra, min hök etc.

Jonathan.

Himmel din åska skicka!
Trolöst min egen flicka
Kärliga möten stämmer,
När jag till döden går.

Leonora.

Hit, hit! Kom hit med vakten!
Den mannen noga aktén!
Hvar har du dröjt? Och dessa?
Så säg mig, Jonathan?

Jonathan.

Gå, falska, till den andra!
Låt mig till döden vandra!

Leonora.

Ve mig! Jag glömt för kungen
Din fara och ditt brott!

Gyllenstjerna.

Nåväl, min spotska sköna,
Du lyckans gunst fått röna.

Jonathan.

Farväl, min fördna flicka,
Må lycklig bli din lott!

Leonora.

Det är ej möjligt, säg,
Det kan ej möjligt vara?
Du skulle dö? O nej,
Du säkert skämtar bara.

Jonathan.

Sen du mig öfverger,
Har livet intet värde.

(*Drottningen inkommer.*)

Leonora.

Ers Majestät! Jag ber . . .

Drottningen.

Hvad larm! Hvad är å färde?

Leonora.

Nåd! Nåd, ers majestät!
Man Jonathan vill döda.
För hvad! O Gud, för det
En usel elg seitts blöda!
Se blott, en man som han
Man söker långtförän.
Nåd! Nåd för Jonathan!
Nåd! Nåd!

Drottningen.

Hvar är min son?

Jonathan.

Hon älskar mig då än?

Gyllenstjerna (drar sig tillbaka.)

Mig drottningen ej skåde . . .

Leonora.

Hans lif skänk mig igen
Af kunglig gunst och nåde!

Drottningen.

Men kungen? O hvad harm!

Leonora.

Hvad angå kungars nycker
En flicka, från hvars barn
Man hennes älskling rycker!

Jonathan.

Mod, Leonora, mod!
Han kommer . . .

Leonora.

Hjem?

Drottningen.

Min son!

(*Konungen återkommer omgivsen af landtfolket.*)

Kören.

Vi hämnat vår kung,
Vi räddat vår åra,
Vi heligt det svåra,
Den pligt var ej tung.
På slätternas ljung
Vi trotsat de djerfva,
Dem krossat, förderfvat
Och hämnat vår kung.

N:o 19. Finale.*Kören.*

Konungens nåd
Har lagens bila hejdat,
Vist är hans råd
Och må hans namn bli frejdadt

Leonora.

Lycka och lif
Hans nåd åt oss beskrärde.

Jonathan.

Mer än ett lif;
Det som ger livet värde.

Kören.

Konung, vi tacke dig!
Konung, vi prise dig!

Jonathan och Leonora.

Skyddande hamn
Skall nu vår kärlek blöna.

Der shall ditt namn
I våra hjertan brinna.

Kören.

Konung, vi tacke dig etc.

Recitativer.

Leonora.

Ers majestät, förlåt en djerfhet alltför stor!
Hvad jag för er har gjort, jag gjorde för en bror.

Drottningen.

Förklara dig!

Jonathan.

Hvad menar hon?

Leonora.

Ren sexton år förgått — er höga mor det mins —
Då man i Stockholm bar till dopet nyfödd prins.
Vid folkets jubel då er höga mor besafte,
Att man ett folkets barn af eder ålder valde.
Och samma biskops hand, som döpte er, min kung,
På samma gång har döpt en flicka spåd och ung.

Drottningen.

Jag mins det mycket väl.

Kungen.

Fortfar!

Leonora.

Det arma kojans barn, upptaget bland de stora,
Man efter drottningen benämnde Leonora.

Kungen.

Du sjelf?

Jonathan.

Är det väl möjligt?

Leonora.

Den fadnergåfva då mig Sverges drottning gaf,
Se här, jag gömmer den så troget till min graf.

Drottningen.

Det är densamma.

Kören.

Hvad under och hvad lycka!

Leonora.

Förlåt, ers majestät! det dyra barndomsminne
Har tidigt fåst vid er den arma flickans sinne.
Dopsyster till sin kung, hon okänd räddat har
På samma gång sin bror, sin förste och sin far.

Kungen.

Tack, Leonora, tack! Jag tror på mensekor åter!

Drottningen.

Med kärlek lönas så en konung som förlåter.

Kören.

Konungens nåd
Har lagens bila hejdat.
Vist är hans råd,
Och må hans namn bli frejdadt!

(*Hofvet inträder i spridda grupper.*)

Horn.

Ett rykte sällsamt, ja otroligt,
Har sagt hans majestät af bofvar fången.
Vi skyndat hit att sjelf oss öfvertyga
Och glädas att vår kung se oskadd här.

Reutercrantz.

Hvad ser jag! Denna man, till döden dömd,
Står fri vid sidan af sin kung!

Kungen.

Jag vill det.
Hans brott jag glömt. Hans straff jag efterskänkt.

Horn.

Ers majestät, tillåt mig att erinra,
Att lagen honom dömt. Omyndig än,
Ers majestät ej äger att benåda.

Drottningen.

Gref Horn, vi länge glömt, båd' jag och ni,
Att äfven kungabarn till ålder komma.
Man mognar tidigt under kronans tyngd,
Och hvad i år än brister kan ersättas

Af kungligt sinne och af manlig håg.
 Er kung ej neka krouans skönsta ära,
 När — märk gref Horn! — han vill blott den begåra.

Deklamation med musik.

Kungen.

På Åland slutad nu är knungens jagt,
 Till statens värf oss låtom återvända.
 Men förrn vi lemnna denna sköna trakt,
 Der troget folk kring thronen håller vakt,
 Låt ett farvälf oss än till Finland sända.

O Finland, mina fäders arfvelott,
 Som blödt för dem, som stridt för dem med ära.
 Som städse lidit och försakat blott,
 Men aldrig knotat, svikit och förrådt,
 Du står din Kungs och Sveriges hjerta nära.

Jag älskar dig! Vill God att jag en dag
 I frid bär mina fäders årfda krona,
 Jag svär att vårna dig med rätt och lag,
 Och denna arm, opröfvd än och svag,
 Skall läka dina sår, din nöd försona.

Hvad öden ock för dig må randas än,
 Blif trofast, som du var, i fröjden, smärtan
 Vid God, din kung skall gälda det igen!
 Det är min ed. Välan, så rista den
 I dina hälleberg och dina hjertan

Svenska Kören (Hofvet).

Kom lät oss ila gladt
 Till vimpelprydda slupen,
 Som vänligt bjöder att
 Oss föra öfver djupen.

Finska Kören (Landfolket).

Stolt gungar der i skydd
 Af vikens lugna vatten
 Med svenska flaggan prydd
 Den kungliga fregatten.

Svenska Kören.

Till Sveriges glada strand
 Oss snart skall vinden drifva.

Finska Kören.

Dig, armå fosterland,
 Vi aldrig öfvergivya.

Svenska Kören.

Vårt land är stolt.

Finska Kören.

Och vårt
 En ädelsten i norden.

Svenska Kören.

Vi kufvat jordens folk . . .

Finska Kören.

Men vi ha kufvat jorden.

Reutercrantz.

Ej om vårt fosterlands
Bedriften må vi strida.
Om skön är segerens glans,
Det är ock skönt att lida.

Horn.

Nu låt oss gå ombord!

Kören.

Ombord!

Kören.

Och ila vi bort från Finlands strand,
Det älskade land, det dyra land,
Så helsa vi högt dess blomstrande skär,
Så lemna vi minnen och hjertan der.

Kör af Jägare.

Vi helsa dina slätter,
Der, dagar, och der, näätter,
Mot skogens vilda ätter gick kungens jagt.

Kör af Hof- och Landtflickor.

Vi helsa dina lunder
Och dina sjöars under
Och hyddan, derinunder bor trohets makt.

Kör.

Och lefve du fritt och sällt och gladt!
Du älskade land, vårt hjertas skatt!
Högt stige vår bön mot himmellens rand.
För dig, för dig, o vårt fosterland!

Rungen.

Ett högt farväl åt Finland!

Kör.

Farväl! Farväl!

(*Ronungen och Enke-Drottningen passera åt sonden under folkets hurrarop och taga plats i en väntande slup. Alla hvista med hattarne och ridän faller långsamt.*)

I bokhandeln finnes att tillgå följande:

Operatexter:

Martha, Musik af Flotow . . .	24 sk.
Don Juan — Mozart . . .	24 ,,
Trollflöjten — Mozart . . .	16 ,,
Wilhelm Tell — Rossini . . .	16 ,,
Joseph — Méhul . . .	8 ,,
Profeten — Meyerbeer .	24 ,,

